

Vera Bauman

Sturen op compassie

Een Handvest voor Compassie. Dat is het vehikel dat grote stad Rotterdam gebruikt om Rotterdammers met elkaar te verbinden, ongeacht hun klasse, religie, geslacht en wat niet meer.

Wat dat in de praktijk van alledag betekent, daarover gaat de lezing van Vera Bauman, mananager van het Rotterdamse programma Wij-samenleving.

Rotterdam is dit verbindende initiatief gestart na de aanslag op tijdschrift Charlie Hebdo in Parijs. Met 630.000 inwoners verspreid over veertien wijken is de Maasstad soms hard en ruw, maar burgemeester Aboutaleb werkt er hard aan om een wij-samenleving te creëren.

Dat doet hij overigens in een eigen programma dat los staat van partijpolitiek. Soms stuit dat op lastige situaties, want in het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad kan Aboutaleb niet altijd op steun rekenen. 'Ik probeer me daardoor niet te laten afleiden', zegt programmamanager Bauman. 'Ik houd mijn ogen op de bal.'

Er zijn drie uitgangspunten voor de Wij-samenleving: doorbreek het wij-zij-denken, eerbiedig de rechtstaat, en doe dat ongeacht je achtergrond. 'Het Rotterdamse gevoel is nu: iedereen hoort erbij, behalve als hij zelf de stad de rug toekeert', zegt Bauman.

Wat helpt, is dat Rotterdam in 2017 de titel Stad van Compassie is gaan dragen en zich heeft aangesloten bij de beweging van gelauwerd TEDx-spreker Karen Armstrong. Rotterdam laat een ingelijst Handvest van Compassie door de stad gaan. Het hangt steeds een paar weken op een andere plek. Rotterdammers die dat willen, kunnen het onderschrijven met een handtekening in een bijbehorend boek. 'Een Wij-samenleving creëren is zeker in een stad als Rotterdam geen sinecure', meent Bauman. 'Een vehikel als zo'n handvest is daarom heel belangrijk en waardevol.'

Sommige van de plekken waar het handvest terechtkomt, zijn plaatsen waar Rotterdam in dialoog treedt met zijn bewoners. Of, beter gezegd: de dialoog tussen bewoners faciliteert. De stad heeft 150 inwoners opgeleid in de Socratische methode: blijven doorvragen tot je bij het punt komt waar het daadwerkelijk om draait. 'Ik ben voorstander van meer liefde in de stad. Maar in die dialogen zijn we altijd op zoek naar de pijn. Waar schuurt het? Waar loopt het niet lekker?'

Doel is dat overal in de stad initiatieven opkomen van mensen die deel willen uitmaken van de Wij-samenleving. Het draait vooral om vijf, door inwoners zelf aangedragen, belangrijke thema's: identiteit, samenleven in de wijk, onderwijs en opvoeding, radicalisering, en sociale media.

Over die onderwerpen is ook uitvoerig discussie gevoerd tijdens een Burgertop. Daar kwamen bijna 1500 Rotterdammers bijeen om met elkaar te praten. Bauman: 'Sommige mensen zaten voor het eerst aan tafel met iemand met een hoofddoek of een andere religie. En ze raakten met elkaar in gesprek.' Wat Bauman opviel, is dat burgers constructief willen onderzoeken hoe ze zelf kunnen bijdragen aan de Wij-samenleving. 'Er was sprake van positieve energie.'

Rotterdam gaat de komende tijd meer de wijken in met de Wij-samenleving. 'We gaan praten met jongeren, met moeders. En als we dan met Turkse Rotterdammers aan tafel zitten, gaat het niet over Ankara, maar over Rotterdam. Dat is wat mensen willen. Ze willen zich welkom weten, zich Rotterdammer voelen.'